

Aerosolisammutuslaitteistot automaattisina sammutuslaitteistoina

Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) mukaiset automaattiset sammutuslaitteistot asennetaan kiinteästi rakennukseen ja liitetään hätäkeskukseen tai asennetaan muuhun viranomaisen vaatimukseen perustuen. Jos aerosolisammutuslaitteisto asennetaan rakennukseen automaattisena sammutuslaitteistona säädökseen tai viranomaisvaatimukseen perustuen tai se liitetään hätäkeskukseen, tulee sen toteuttamisessa noudattaa laitelain ja sen nojalla annettua säätelyä.

Automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelua, asentamista, tarkastamista ja huoltoa koskevat vaatimukset on säädetty pelastustoimen laitteista annetussa laissa ja tätä tarkentavassa sisäasiainministeriön asetuksessa automaattisista sammutuslaitteistoista SM-1999-967/Tu-33.

Aerosolisammutuslaitteiston asennuksen tekee Tukesin hyväksymä asennusliike. Tarkastuslaitos tekee aerosolisammutuslaitteiston käyttöönotto- ja määräaikaistarkastukset vastaavasti kuten kaasusammutuslaitteistoille. Sammutuslaitteistojen kunnossapidosta säädetään pelastuslaissa.

Aerosolisammutuslaitteistoille on olemassa standardit SFS-EN 15276-1:2019 Fixed firefighting systems. Condensed aerosol extinguishing systems. Part 1: Requirements and test methods for components ja SFS-EN 15276-2:2019 Fixed firefighting systems. Condensed aerosol extinguishing systems. Part 2: Design, installation and maintenance, jotka käsittelevät komponenttivaatimuksia sekä suunnittelua, asennusta ja kunnossapitoa.

Aerosolisammutuslaitteisto poikkeaa tekniikaltaan ja toimintatavaltaan huomattavasti muista automaattisista sammutuslaitteistoista. Aerosolisammutuslaitteiston sammutusyksiköt sisältävät kemikaaleja, jotka aktivoituvat sammutustilanteessa ja tuottavat sammutusaerosoleja. Sammutusyksiköiden tuotoskyky, lukumäärä ja sijoittaminen sekä sammutusaerosoleja tuottavien kemikaalien valinta ovat olennaisia seikkoja aerosolisammutuslaitteiston suunnittelussa. Aerosolisammutuslaitteisto on pääsääntöisesti tarkoitettu miehittämättömään tilaan.

Valvontavastuut

Tukes valvoo aerosolisammutuslaitteistoissa käytettävien komponenttien vaatimustenmukaisuutta sekä asennusliikkeiden ja tarkastuslaitosten toimintaa. Sammutuslaitteistojen vaatimustenmukaisuuden valvonta ei kuulu Tukesin tehtävään.

Rakennusvalvonta- ja pelastusviranomaiset valvovat rakennusten turvallisuutta, johon sisältyy myös automaattiset sammutuslaitteistot. Laitteistovaatimukset asetetaan rakennuslupamenettelyn yhteydessä (rakennusvalvontaviranomainen). Selvitys automaattisen sammutuslaitteiston suunnitteluperusteista liitetään rakennuksen rakennuslupa-asiakirjoihin. Pelastusviranomaiset valvovat rakennuksiin asennettujen automaattisten sammutuslaitteiston kunnossapitovelvoitteen toteutumista pelastuslain mukaisesti.

Komponenttivaatimukset (tuotteiden vaatimustenmukaisuus)

Pelastustoimen laitteiden tulee olla käyttötarkoitukseensa sopivia ja toimintavarmoja. Laitteiden tulee lisäksi olla ominaisuuksiltaan sellaisia, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja ilman vaaraa ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle. Sen, joka saattaa markkinoille tai luovuttaa toiselle pelastustoimen laitteen, on varmistettava ja voitava luotettavasti osoittaa, että laitteet täyttävät niille säädetyt vaatimukset.

Aerosolisammutuslaitteistoissa käytettävien komponenttien vaatimustenmukaisuus voidaan todeta käyttämällä standardia SFS-EN 15276-1:2019 tai vähintään vastaavan tason määrittävää muuta julkaisua. Euroopassa ei ole julkaistu aerosolisammutuslaitteistoissa käytettäviä komponentteja koskevia muita standardeja tai teknisiä määritelmiä.

Käytetyn sammutteen terveystvaikutusten arviointi tulee pystyä arvioimaan luotettavasti. Arviointi tulee olla saatavilla jokaiselle käytetylle sammuteaineelle. Eri kokoiset laitteistot, joissa käytetään samaa sammuteainetta eri määriä, eivät vaadi kaikki omia arviointeja.

Sammuteaineen tulee täyttää pelastustoimen laitteista annetun lain 5 §:n vaatimukset, jotka koskevat sammutusominaisuuksia ja henkilö-, omaisuus- sekä ympäristöturvallisuutta. Vaatimusten täytyminen voidaan osoittaa standardin SFS-EN 15276-2:2019 liite B:ssä esitetyillä testauksilla tai muilla vastaavan sisältöisillä testausmenetelmillä.

Asennusliikkeen vaatimukset

Automaattiseksi sammutuslaitteistoksi tarkoitettun aerosolisammutuslaitteiston asentaminen ja huolto edellyttää yritykseltä Tukesin rekisteriin ilmoittautumista ja vastuuhenkilön nimeämistä. Vastuuhenkilöltä edellytetään hyväksytysti suoritettua sammutuslaitteistokuulustelua ja työkokemusta sekä vähintään vastuuhenkilön työtehtäviin soveltuvaa teknikon tai insinöörin koulutustasoa. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittaja itse tai asennusliikkeen päätoimisessa palveluksessa. Sammutuslaitteistokuulustelun järjestää Kiwa Inspecta. Ensimmäinen kuulustelu järjestetään keväällä 2021.

Tukesin rekisteriin ilmoittautuneet aerosolisammutuslaitteistoja asentavat ja huoltavat yritykset löytyvät jatkossa rekisteristä toimintaoikeuslyhenteellä SA A.

Aerosolisammutuslaitteistojen suunnittelu

Automaattinen sammutuslaitteisto on suunniteltava ja asennettava niin, että rakentamiselle maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla asetetut paloturvallisuutta koskevat vaatimukset täytyvät ja että laitteisto on tarkoitukseensa sopiva ja pysyy asianmukaisesti huollettuna toimintakunnossa sille suunnitellun käyttöiän ajan.

Sammutuslaitteiston suunnitteluperusteista on laadittava selvitys. Suunnittelussa tulee ottaa erityisesti huomioon suojattavan kohteen käyttötarkoitus, kohteessa harjoitettava toiminta sekä kohteen rakenteelliset tai muut palo- ja henkilöturvallisuuteen vaikuttavat

tekijät. Suunnitteluperusteita määritettäessä on otettava huomioon mahdollisuudet muutoksiin kohteen käyttötarkoituksessa.

Aerosolisammutuslaitteistojen suunnittelussa ja asentamisessa voidaan käyttää standardia SFS-EN 15276-2:2019 tai vähintään vastaavan tason määrittävää muuta julkaisua. Euroopassa ei ole julkaistu aerosolisammutuslaitteistojen asentamista koskevia muita standardeja tai teknisiä määritelmiä.